

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Timo Jalonen

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Palvelukysyntä on kasvanut kaikilla palvelualueilla lukiokoulutusta lukuun ottamatta. Taustalla on asukasluvun kasvu, päivähoidon osallistumisasteen kasvu sekä positiivisesta rakennemuutoksesta johtuva ammatillisen koulutuksen kysynnän kasvu.

Hallitus on päättänyt päivähoitomaksujen alentamisesta, jonka vaikutus toimialan talouteen on merkittävä. Valtio kompensoi kunnille maksutulojen vähentymistä, mutta kompensatio ei kohdistu toimialan talousarvioon.

Ammatillisessa koulutuksessa ollaan viemässä läpi sen historian merkittävintä toimintakulttuurin muutosta.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet ennakoidusti. Toimialan ylitys on 0,2 milj. €(0,05 %)

- Valtuuston päätöksen 25.9.2017 §191 mukaisesti toimialan määrärahaa korotettiin osavuosisikatsauksen 2. ylitysen mukaisesti 2,9 milj. euroa. Tästä 1,15 milj. euroa kohdistettiin varhaiskasvatuksen päivähoitomaksutulojen vähennyksiin sekä 1,75 milj. euroa palvelusetelimenoihin.

- Palvelualueiden ja toimintojen osalta vuoden lopussa toteutuneet talousarvioylitykset ja -alitukset ovat suhteellisen pieniä ja kattavat kokonaisuutena toinen toisensa.

Lausekkeet	Toimenpideselvitys
Tuodaan vuoden 2017 aikana päätettäväksi ammatillisen koulutuksen yhdistäminen.	Ammatillisen koulutuksen uusi lainsäädäntö tulossa voimaan 1.1.2018. Uusi laki ei enää erottele nuorten ja aikuisten ammatillista koulutusta. Lautakunta ja kaupungin hallitus linjanneet, että sivistystoimialalla voidaan yhdistää ammatillinen koulutus yhdeksi palvelualueeksi. Muutos vielä päättämättä valtuustossa. Laajempaan yhdistämiseen koulutuksen järjestäjien välillä ei ole ollut valmiuksia.
Tällä hetkellä kaikkia halukkaita ei voida ottaa kansainväliseen kouluun. Ottaen huomioon kaupungin kasvu ja lisääntyvä kansainvälinen työperäinen maahanmuutto, niin selvitetään kevään 2017 aikana mitä voidaan tehdä kansainvälisen koulun tilanteen parantamiseksi.	Toistaiseksi kaikki halukkaat on voitu ottaa kansainväliseen kouluun. Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti lisätilojen vuokraamisesta kansainväliselle koululle. Kaupunki on käynnistänyt pidemmän aikavälin tarveselvityksen, jolla mahdollistetaan kansainvälisen koulun kilpailukyky ja tarvittava laajentuminen.
Selvitetään mahdollisuudet toisen ruotsin ”kielikylpyluokan” perustamiseen.	Kasvatus- ja opetuslautakunta on saanut asiasta selvityksen. Mitään estettä toiminnan laajentamiseen ei ole. Toisaalta nykyisinkin luokkiin voidaan hyvin ottaa 10-20 % lisää oppilaita.

Talousarvion toteutuminen

Kasvatus- ja opetuslautakunta €	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 muutoksin	Toteutuma 2017	Poikkeama

Sivistystoimiala

Toimintatuotot	27 019 596	-1 150 000	25 869 596	26 766 810	897 215
Toimintakulut	-312 183 210	-1 774 516	-313 957 726	-315 006 457	-1 048 731
TOIMINTAKATE	-285 163 615	-2 924 516	-288 088 130	-288 239 646	-151 516
Investointimenot	-1 815 000	0	-1 815 000	-1 144 439	670 562
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 815 000	0	-1 815 000	-1 144 439	670 562

Määrärahat palvelualueittain (kh)

Palvelu- tai tulosalue, 1.000 €	Toiminta- tulot	Toiminta- menot	Toiminta- kate	Toteutuma 2017 (toiminta- kate)	Poikkeama (toiminta- kate)	Toteutuma 2016 (toiminta- kate)
Yhteiset palvelut	3 832 407	-42 601 489	-38 769 082	-39 234 202	-465 119	-38 366 802
Yhteinen hallinto	538 453	-7 026 495	-6 488 042	-6 291 846	196 197	-6 228 198
Varhaiskasvatus	6 703 177	-62 455 532	-55 752 355	-55 588 474	163 881	-56 473 925
Perusopetus	6 989 399	-114 268 704	-107 279 305	-107 080 691	198 614	-106 847 039
Ruotsinkielinen kasvatus ja opetus	2 525 359	-15 538 240	-13 012 881	-13 204 202	-191 321	-12 659 638
Lukiokoulutus	1 136 651	-24 165 438	-23 028 787	-22 792 960	235 827	-23 373 444
Ammatillinen koulutus	3 290 150	-40 806 363	-37 516 214	-37 546 877	-30 664	-39 567 186
Aikuiskoulutus	854 000	-7 095 464	-6 241 464	-6 500 394	-258 930	-5 815 036

Työvoiman käyttö (kv)

Henkilötyövuodet (htv) ja kustannukset (1.000€)	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutuma 31.12.2017
Henkilötyövuodet (htv)	3668	3669	3 670***	3648
Palkat ja palkkiot	140 465 938	139 943 066	137 114 907	

Kaupunginvaltuuston talousarviopäätöksessä 16.11.2015 § 197 sivistystoimialan määrärahoja lisättiin 2,0 M€ ryhmäkokojen kasvun ehkäisyyn. Tämä määräraha tarkoittaa henkilötyövuosina 46 lisäystä vuodelle 2016, eli htv-luku kasvaa 3619:stä 3665:een.

** Kasopelk §126 14.9.2016 päätös

*** Otettu huomioon perusopetukseen ja ammatilliseen koulutukseen kohdennettu 1,5 milj. €

Tilojen ja alueiden käyttö (kh)

Käytössä olevat tilat ja alueet	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutuma 31.12.2017
Tilat yhteensä (m ²)	332 796	321 913	320 353	315 734
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	332 796	321 913	320 353	315 734
Muut tilat (m)				
Alueet yhteensä (ha)				

Sivistystoimiala

Sisäinen vuokra yhteensä (€)	47 145 409	50 600 254	51 257 699	50 394 938
Lisätietoja:				
TA 2017 luvut perustuvat 16.2.2016 hetken ennusteeseen vuoden 2017 tila- ja vuokramäärästä. Huom. TA2017 lukuun ovat vaikuttaneet seuraavat kohteet:				
<ul style="list-style-type: none"> Mikaelin koulun Agan yksikön siirtyminen Sarnppalinnan kouluun syksyllä 2016 Yrittäjyyskasvatuksen tilan (AI) valmistuminen Kupittaaalle syksyllä 2016 Logistiikkakoulutuksen väistötilojen valmistuminen kesällä 2016 ja Amiraalistonkadun tiloista luopuminen Kiinamylyn koulun mahdollinen tiloista luopuminen 2017 aikana Juhannuskukkulan yhdestä osakokonaisuudesta luopuminen vuoden 2016 loppuun mennessä 				

Strategiset tavoitteet (kv)

Tavoite 1: Monipuolistetaan varhaiskasvatuksen palvelutarjontaa yhteistyössä yksityisten toimijoiden kanssa	<i>Strateginen linjaus: 2.2.5 Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.8.</i>			
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutuma 31.12.2017
Kunnallisen ja yksityisen päivähoidon suhteellinen osuus (%)	72/28	70/30	70/30	vuoden ka 68/32 12/20017 67/33
Tavoitteen kuvaus: Varhaiskasvatuksen palveluiden asiakaslähtöisyyttä kasvatetaan laajentamalla yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Tavoitteena on nostaa yksityisen palvelutuotannon osuus 30%:iin.				
Selitys poikkeamalle: Kaupungin oma tilatuotanto ei ole pystynyt reagoimaan tilatarpeisiin, yksityiset palveluntuottajat kyenneet tuottamaan tarvittavan palvelun.				

Tavoite 2: Palveluverkon tarkastelu	<i>Strateginen linjaus: 2.2.6. Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.2, 2.2.8.</i>			
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutuma 31.12.2017
Palveluverkon tarkastelu tehdään ja esitetyt toimenpiteet toteutetaan.			ks. tavoitteen kuvaus	Palveluverkkoselvitys ei ollut 2017 tavoitteena
Tavoitteen kuvaus: Valmistellaan seuraava palveluverkkoselvitys vuoden vaihteessa 2017/2018.				
Selitys poikkeamalle:				

Tavoite 3: Uusien digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen	<i>Strateginen linjaus: 2.2.2 Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.1, 3.2.3</i>			
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutuma 31.12.2017
Siirrytään perusopetuksen 4.-9.-luokilla uudenlaiseen oppimisympäristöön ja toteutetaan laaja opettajien koulutusohjelma			Henkilökohtaiset päätelaitteet kaikilla 4. ja 7.-luokkalaissa	Tavoite toteutunut
Tavoitteen kuvaus: Luodaan malli henkilökohtaisten päätelaitteiden hankintaan kaikille oppilaille 4.-9.luokilla. Tuetaan oppimisympäristöjen kehittämistä projekteilla, opettajien koulutuksella ja vertaistuellla.				
Selitys poikkeamalle:				

Sivistystoimiala

Strategiset hankkeet (kh)

Hyvinvointi ja aktiivisuus

Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkäaikaistyöttömien aktivointi		Strateginen teema: Yrittävä ja osaava kaupunki Strateginen linjaus: 3.1.4			
Arviointikriteerit:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Nuorisotyöttömien osuus	13,2 %	13,36	13,0 %	11,98 %	
Työllisyysmäärärahan vaikuttavuus:					
Henkilöitä aktivointi- ja työkykypalveluiden piirissä	1031	1 208	1400	2043	
Kokonaisasiakasmäärä	2384	2 701	3300	2901	
Uusien asiakkaiden määrä	1844	2 184	2300	2221	
Työmarkkinatuen kuntaosuudella olevien ohjaus aktivoititöihin	ei tietoa		1100	1336	
Aktivointiaste *	ei tietoa		42 %	70 %	
<p>Tavoitteen kuvaus: Nuorisotyöttömien osuuden vähentäminen ja kunnan maksuosuuden vähentäminen toimenpiteillä, jotka toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa huomioiden opiskelu ja toimintakyky.</p> <p>* Aktivoidut (asiakkuuden lopettamissyynä on: työllistetty, opiskeluun siirtynyt, kuntouttavassa työtoiminnassa olevat, Koho-harjoittelussa olevat) jaettuna kokonaisasiakasmäärällä 3000</p>					
Selitys poikkeamalle:					

Terveiden elämäntapojen edistäminen		Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen Strateginen linjaus: 2.1.1			
Arviointikriteerit:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Ylipainoisten lasten ja nuorten osuus: - 4 vuotiaat - 5 lk - 8 lk	-		Pohjaluku käyttöön	lukujen saatavuutta selvittäään 16,5 %	
Turkulaisten koululaisten fyysinen toimintakyky (Move). Vertailu kansalliseen viitearvoon: 5 lk tytöt ja pojat - 20 m viivajuoksu - vauhditon kolmiloikka - ylävartalon kohotus - Etunojapunnerrus - Heitto-kiinniottoyhdistelmä	-	Turku/Suomi alin kolmannes tytöt 33/32 %, pojat 37/36% tytöt 36/30%, pojat 46/42 % tytöt 44/38%, pojat 47/42% tytöt 26/22%, pojat 25/20% tytöt 38/36%, pojat 36/37%	Pohjaluku käyttöön	Turku/Suomi alin kolmannes Tytöt 31/36%, pojat 38/39% Tytöt 34/32%, pojat 52/44% Tytöt 32/40 %, pojat 43/44% Tytöt 30/22%, pojat 23/20% Tytöt 40/38%, pojat 37/39%	

Sivistystoimiala

Hyton terveysasemilla asioineet DM 2-pysyväisdiagnoosin (tyypin 2 diabetes) omaavien turkulaisten määrä	8187	8158	Laskee	9358	
Terveytensä vähintään hyväksi kokevien turkulaisten osuus (turkulaiset vrs. kansallinen taso)	62,6/62	Kysely tot. valtuustokausittain	Osuus kasvaa	Kyselyä ei toteutettu 2017	

Tavoitteen kuvaus: Tavoitteena turkulaisten perheiden kannustaminen terveiden elämäntapojen omaksumiseen. Toimenpitein lisätään lasten ja nuorten liikkumista ja aktiivisuutta sekä vähennetään ylipainoa.

Selitys poikkeamalle:

Fyysisen toimintakyvyn muutokset ovat hitaita. Move-tulosten muutos on vähäinen ja sen pohjalta lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn kaikilla osa-alueilla on edelleen paljon tekemistä sekä Turussa että kansallisesti. Liikkuva koulu toimenpiteet ovat etenemässä ja uuden opetussuunnitelman mukaista toiminnallisuutta on kehitetty kouluissa.

Diabeteksen määrä lisääntyy voimakkaasti. Mittari ei kuvaa hoidon onnistumista, vaan sairauden esiintyvyyttä, johon pystyy vaikuttamaan vain hyvin hitaasti.

Vanhemmuuden tuki	<i>Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.1 ja 2.1.2</i>
Arviointikriteerit:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutuma 31.12.2017	
Lastensuojelun piirissä olevien 0-17 v osuus ikäryhmästä	8 %/7,5%	6,6%/5,9%	Osuus pysyy alle Kuusikko-kuntien keskiarvon	6,8% /	
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen	Suunnitelma valmistelussa		Toimeenpano suunnitelman mukaisesti	Ohjelma valmisteltu	

Tavoitteen kuvaus: Vanhemmuutta tukemalla luodaan edellytyksiä perheiden itsenäiselle selviämiselle ja ehkäistään ongelmien kasautumista ja muuttumista vaikeammaksi. Perhe kokonaisuutena ja vanhemmuus huomioidaan kaikissa palveluiden järjestämisessä.

Selitys poikkeamalle: Lastensuojelun tarve on kasvanut vuonna 2017, selkeitä syitä kasvulle ei ole pystytty esittämään. Turun lastensuojelun tarve on ollut useiden vuosien ajan Kuusikon keskiarvoa suurempaa. Lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma on päivitetty mutta ei viety päätöksentekoon päivityksen viipymisen vuoksi. Suunnitelmaluonnoksen tavoitteita toteutetaan toimialojen sopimuksiin ja kehittämissuunnitelmiin sisällyttäen toimenpiteillä.

Yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden vähentäminen	<i>Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.3, 3.1.4</i>
Arviointikriteerit:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus % (ATH)		Kysely tot. valtuustokausittain			
- 20-54 -vuotiaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	10,3%/ 9,4%	Kyselyä ei toteutettu 2016	Laskee	Kyselyä ei toteutettu 2017	
- 55-74 -vuotiaat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	11,6%/ 7,3%	Kyselyä ei toteutettu 2016	Laskee	Kyselyä ei toteutettu 2017	
- +75-vuotiaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	12,4%/ 12,4%	Kyselyä ei toteutettu 2016	Laskee	Kyselyä ei toteutettu 2017	
Ei yhtään läheistä ystävää % oppilaista (Kouluterveyskysely 2013)		Kysely tot. joka toinen vuosi			
- 8-9lk (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	8,1%/ 8,4% (2013)	Kyselyä ei ollut v 2016	laskee	8 %/8,5%	

Sivistystoimiala

- Lukion 1. ja 2. vuosikurssit (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	6,0%/ 6,4% (2013)	”	laskee	8,2 %/7,2%	
- Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	6,4%/ 7,5% (2013)	”	laskee	6,4% / 7,4%	
Kiusaamiseen ei ole puututtu koulun aikuisten toimesta % (Kouluterveyskysely 2013)		Kysely toteutetaan joka toinen vuosi		uusi kysymys 2017	
- 8. ja 9. luokan oppilaat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	69,8%/68,1% (2013)	”	laskee	24,8%/25,6% 35,1%/29,1%	
- Lukion 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	91,2%/88,7% (2013)	”	laskee	8,3%/10,5% 30%/32,2%	
- ammatillisen koulutuksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat(turku vs kansallinen ka)	..	..	laskee	19,9%/18,3% 19%/22,7%	

Tavoitteen kuvaus: Lasten ja työikäisten yhteisöllisyyden lisääminen ja ikäihmisten yksinäisyyden vähentäminen mm. palveluohjauksen keinoin.

• Kyselyssä 2017: Kertonut kiusaamisesta koulun aikuiselle ja Kiusaaminen on jatkunut tai pahentunut kertomisen jälkeen.

Selitys poikkeamalle: Kiusaamiseen puuttumista selvitetty 2017 eri kysymyksiin kuin 2013.

Lukiolaisten yksinäisyys lisääntynyt ja on nyt kuuden suurimman kunnan suurinta.

Tiedoksi annettavat tunnusluvut (kv)

Tunnusluku	2013	2014	2015	2016	2017
Kysyntä/tarve					
0-6 - vuotiaiden määrä (vuoden lopussa)	11 699	11 957	12 074	12 050	12 046**
Perusopetuksen oppilasmäärä (20.9.)	12 932	12 951	13 057	13 065	13 314
<i>Volyymi</i>					
Lukiokoulutuksen koulutuspaikat	4007	3828,6	3836,7	3818	3812
Ammatillisen koulutuksen koulutuspaikat	5711,8	5802,9	5865,4	5900?	5636
Työväenopistojen toteuttama opetus h/vuosi	24 866	23 703	23 829	23 000	25 035
<i>Laatu ja vaikuttavuus</i>					
Ammatillisen koulutuksen läpäisy	73,8 %	71,9 %	70,6 %	70 %	70,8 %
Tyytyväisyys kunnalliseen päivähoitoon	..	3,87	3,96	3,96	3,96
Tyytyväisyys peruskouluun	..	3,94	4,01	4,09	4,08
Tyytyväisyys lukiokoulutukseen	..	3,99	4,10	4,14	4,13
Tyytyväisyys ammatilliseen nuorten koulutukseen	..	3,81	3,96	3,97	3,93
Tyytyväisyys aikuisten ammatilliseen koulutukseen	..	3,80	3,90	3,82	3,96
Tyytyväisyys työväenopistot		3,98	4,05	3,97	4,15
<i>Saatavuus ja peittävyys</i>					
Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevat* (vuoden lopussa, määrä/%)	9967/85,2	9975/83,4	10201/84,7	10350/84,8	10357/86**
Koulukuljetusten piirissä olevat peruskoululaiset 20.9. (määrä/%)	2631/20,3	2568/19,8	2205/16,8	2200 /16,7	2167/16,2
<i>Tuottavuus ja taloudellisuus</i>					

Sivistystoimiala

Eri palvelumuotojen kustannukset kuudessa suurimman kaupungissa (kallein=1/6):					
kunnallinen päiväkotihoito	2/6	2/6	yli keskitason	keskitasolla	keskitasolla
perusopetus	2/6	2/6	yli keskitason	keskitasolla	keskitasolla
lukiokoulutus	5/6	4/6	alle keskitason	keskitasolla	keskitasolla
ammattillinen koulutus (käyttökustannukset sis. pois-tot suhteessa saatuun valtionosuuteen, %	100,1	99,9	101,1	?	?

** Tilastokeskukselta saatu väestömäärän vahvistamaton toteumatieto 15.2.2018.

*Lapsia kunnan järjestämässä ja tukemassa päivähoitossa sekä kotihoidon tuella yhteensä